

MYSLIVECKÉ PŘEDNÁŠKY A NÁVŠTĚVY V MŠ A ZŠ

stručný manuál

vypracovala Mgr. Jarmila Vaníčková

pro nabídku výukových materiálů a drobných dárků kontaktujte svůj OMS, případně KPK

ČMMJ - lucie.kolouchova@cmmj.cz

1. Mateřská škola

Jde o období, které je často nazýváno kouzelným světem dítěte. Je doba fantazie, her a zaujetí pro jakoukoliv zajímavou činnost. Dětské JÁ je veliké, subjektivní a sebestředné. Děti mají mnoho životní energie a jsou zvědavé. Dovedou se soustředit a udržet pozornost po určitý čas. Jsou bystré, rády se učí to, co je zajímavé. Dovedou postupně rozlišit pohádkové příběhy od skutečnosti. Mají vysokou pohybovou aktivitu. Platí, že děti potřebují si společně hrát, ve hře dítě prožívá svůj svět. Vkládá do hry vše, co umí, co vidí doma a v přírodě kolem sebe.

V této životní etapě se spojuje to, co bylo vrozeno, s tím, co výchovou a učením vytváří základ osobnosti dítěte.

Školní vzdělávací program je orientován na environmentální výchovu dětí. Každý měsíc má své téma: Pojd' si s námi hrát, Co nám dala příroda, Když padá listí, Příroda spí zimním spánkem, Z pohádky do pohádky, Objevujeme svět kolem nás, Jak se rodí jaro, Máj zelená se háj. *(vybrala jsem ty, které se můžou použít pro návštěvu myslivce či naopak lesa)*

MŠ mají v plánu vycházky a výlety do přírody - Výchova k zodpovědnému vztahu k přírodě a ke zvěři, návštěvu Stanice ochránců přírody s handicapovanou, zraněnou zvěří, výlet do ZOO, vycházku ke krmelci, pomáháme ptáčkům, otvírání a zavírání studánek, Den Země, Den stromů. Učitelé sami oslovují rodiče myslivce, aby v těchto plánovaných akcích jim byli průvodci.

Kamarád myslivce při návštěvě v MŠ doplňuje plán výchovné práce:

- vnímat krásu a bohatost podzimní přírody, plody jedlé a nejedlé, učit se jak se v lese chovat a jak přírodu chránit – poznávat různé stromy, keře, plody, rozlišovat stromy jehličnaté od listnatých, vnímat rozdíl sad – les, všimnout si odlišností listí *(využit nástěnných obrazů, přinést větvičky jednotlivých stromů, plody lesa podzimní či letní, provést soutěž o dárkovou pozornost, hrou naučit rozlišnosti)*
- rozvíjet poznatky dětí o způsobu života volně žijících zvířat, poznávat je a pojmenovat je, seznámit se s jejich základními vlastnostmi, získat vztah ke všemu živému kolem nás, probouzet v dětech tak citlivost a ohleduplnost k těmto živým tvorům *(nástěnné obrazy, popřípadě přivést živého psa, obrázky jednotlivé zvěře, soutěž a hra o nich)*
- seznamovat se s lidskou péčí o les a zvěř, o ptáky, jak jim pomáhat v zimním přežití *(domluvit návštěvu lesa, ke krmelci, společné krmení, zdobení stromečků v lese o vánocích, sbírání kaštanů a žaludů při vycházkách)*
- život u vody a ve vodě *(tohle jsou témata, která v MŠ mají v plánech)*
- mimo výše uvedených pomůcek by se mohli děti seznámit s večerníčky V. Chaloupky, které jsou i v knižní podobě, může se číst či promítat, mohou si hrát a smysly poznávat plody atd.
- účast myslivce na Dnu dětí, který MŠ pořádá na zahradě školy nebo se zúčastňuje v případě, že jej organizuje obec či město, malá dětská praktická poznávací soutěž.

2. Jdu poprvé do školy – jednorázová návštěva

Mám k dispozici 45 – 60 minut ve třídě.

Přivítám se s dětmi, představím se a zeptám se, zda vědí jak se zdraví myslivci, naučíme se společný pozdrav.

Vznesu dotaz, zda děti myslivce znají, jestli v rodině myslivce mají a zda vědí, co myslivec dělá.

Vysvětlím jednoduchými, krátkými větami jaké myslivec v naší společnosti má postavení. Náplň jeho práce v přírodě, starost o zvěř, o příkrmování, o zřizování zvěřních políček. Všeobecně o pomoci přírodě jako jeho nedílné součástí.

- a) Vytáhnu připravené obrázky, jednotlivé nebo celý plakát a ptám se dětí, jestli poznají zvěř a ptactvo v naší přírodě, za každou správnou odpověď mám připravenou malou odměnu, krátce o jednotlivých druzích zvěře povykládám.
- b) Připravím si malý test 5 až 10 otázek, o kterých jsme mluvili v před chvíli v diskusi s dětmi, test si navzájem vyhodnotíme, děti si jej samy opraví a všichni dostanou malou odměnu, ti nejlepší pochvalu.
(připravím si variantu a) nebo b), podle množství zúčastněných dětí)

Ukážu dětem shozy zvěře, kterou mohou potkat v naší přírodě, popíšeme je, vysvětlíme rozdíl mezi rohem a parohem, znovu otázkami k dětem zjistím, zda můj výklad pochopily, správné odpovědi odměním malou pozorností.

V případě, že zbude čas, požádám děti, zda by nenakreslily obrázek z dnešního setkání, který by přinesly na další návštěvu myslivce ve škole nebo v lese.

V závěru návštěvy pozvu děti do lesa, domluvíme termín s pedagogem, požádám děti, aby se připravily a podle ročního období donesly zvěři kaštiny, žaludy, kukuřici, ovoce, suché pečivo.

Rozloučíme se s mysliveckým pozdravem a pochvalou za pěknou společnou hodinou s přáním brzkého dalšího setkání.

Mám k dispozici 2 vyučovací hodiny, tj. 90 minut

První hodina proběhne podle předchozího návrhu na jednu vyučovací hodinu.

Připravím si promítání, video, DVD z přírody, hlasy zvěře.

Na závěr si společně zopakujeme, co jsme viděli a zapamatovali si.

V závěru návštěvy pozvu děti do lesa, domluvíme termín s pedagogem, požádám děti, aby se připravily a podle ročního období donesly zvěři kaštiny, žaludy, kukuřici, ovoce, suché pečivo.

Rozloučíme se s mysliveckým pozdravem a pochvalou za pěkně strávenou společnou chvíli a s přáním brzkého dalšího setkání.

Mám k dispozici 45 – 60 minut na školním hřišti, ve školní zahradě.

Přivítám se s dětmi, představím sebe a svého loveckého psa. Zeptám se dětí, zda vědí jak se zdraví myslivci, naučíme se společný pozdrav.

Vznesu dotaz, zda děti myslivce znají, jestli v rodině myslivce mají, zda mají doma psa či jiné zvíře, zda vědí, co myslivec dělá.

Vysvětlím jednoduchými, krátkými větami jaké myslivec má postavení v naší společnosti, náplň jeho práce v přírodě, starost o zvěř, o přikrmování, o zřizování zvěřních políček.

Ukážu práci s loveckým psem, povely a ukázkou poslušnosti. Jak se dobře starat o psa. Vysvětlím, jaké druhy loveckých psů máme. Ukážu obrázky, zeptám se, zda některé psy děti znají, vysvětlím rozdílnou práci.

Seznámím děti se zvěří a ptactvem v našem lese podle plakátu. Po poznání dám vždy dětem malou odměnu za správnou odpověď.

V závěru hodiny pozvu děti do lesa, domluví termín s pedagogem, požádám děti o pomoc při přikrmování, aby přinesly podle ročního období kukuřici, kaštany, žaludy, ovoce ze zahrady, suché pečivo.

Rozloučíme se s mysliveckým pozdravem a pochvalou za pěknou společnou hodinu s přáním dalšího brzkého setkání.

Mám k dispozici 2 vyučovací hodiny, tj. 90 minut na školním hřišti, ve školní zahradě.

První hodina proběhne podle předchozího návrhu na jednu vyučovací hodinu.

Psa odložím, vezmu do rukou jednotlivé shozy, srnčí, daňčí, jelení, toulec od muflona, vysvětlím rozdíly mezi parohem a rohem, popíšeme si je, zeptám se dětí na závěr, zda si pamatují jednotlivé informace, správné odpovědi odměním.

Připravím si deky, srnčí, mufloní, jelení, liščí, kuní, lasičku, co mám k dispozici. Vysvětlím dětem rozdíl mezi zimní a letní srstí, pohlavím a věkem. Děti hmatem mohou zjistit rozdílnost jednotlivých ukázek. Průběžnými otázkami zjišťuji, co si z výkladu děti zapamatovaly, odměním správné odpovědi.

V závěru návštěvy pozvu děti do lesa, domluví termín s pedagogem, požádám děti, aby se připravily a podle ročního období donesly zvěři kaštany, žaludy, kukuřici, ovoce ze zahrady, suché pečivo. Nakreslily obrázek z dnešní návštěvy. Rozloučíme se s mysliveckým pozdravem a pochvalou za pěkně strávenou společnou chvíli, s přáním brzkého setkání.

3. Soustavné návštěvy – dvakrát ročně a více

Podzimní návštěva myslivce v základní škole se vykonává v období před zimou v říjnu, v listopadu, v prosinci. Při vstupu do hodiny použije metodiku viz. Myslivec jde poprvé do školy. Vezme s sebou obrázky zvěře a ptáků, lesních dřevin, srnčí shozy, borlici, aby mohl dětem zatroubit např. zahájení nebo ukončení honu, popřípadě má s sebou zvukový záznam.

Myslivec děti seznámí s tím co se v lese děje v měsíci září:

- houfují se divoké husy, odlétají na svá zimoviště, odlétá řada stěhovavých ptáků (kukačka obecná, jiříčka obecná vlaštovky), v lesích se na zimu sdružují sýkory, brhlík lesní a strakapoudi
- chladná rána, zkracující se den a barvící se listí stromů jsou příznakem přicházejícího podzimu
- dozrávají bezinky, jeřabiny, žaludy a bukvice (vyzve děti ke sběru těchto plodů pro zvěř na zimní období)
- většina živočichů začíná postupně vytvářet zásoby na dlouhou zimu, zvěř se intenzivně paství a postupně začíná přebarvovat (výměna srsti)
- září je měsícem jelení říje, králové našich lesů vycházejí na volná prostranství, předvádějí svoji sílu a ušlechtilost a veškerou energii věnují zachování vlastního rodu
- pro myslivce nastává hlavní lovecká sezona spárkaté zvěře, začínají první společné lovy na divoké kachny, zajišťují sběr kaštanů, jeřabin, šípků, trnek, bezinek a pláňat pro krmení zvěře, připravují se na příkrmování spárkaté a drobné zvěře jadrnými krmivly

Myslivec děti seznámí s tím co se v lese děje v říjnu:

- odlétají holubi a špačci, objevují se husy polní, můžeme pozorovat tah sluk, přilétají havrani
- začíná říje daňčí zvěře a říje jelena siky, končí jelení říje
- srncům začíná období shazování parůžků
- jezevci a plazi upadají do zimního spánku
- přichází babí léto, barvící se listí stromů začínají opadávat, kvetou ocúny
- přirozených zdrojů potravy pro zvěř postupně ubývá, zvěř je nucena hledat potravu na polích, začínají se shlukovat do zimních tlup
- myslivci se musí věnovat příkrmování, zvěři se vytvářejí tukové zásoby, které rozhodují o přežití zimního období, sbírají kaštiny, žaludy a bukvice a v průběhu listopadu a prosince je pak odvážejí do příkrmovacích zařízení, kontrolují technický stav příkrmovacích obůrek pro zvěř
- začínají první hony na bažanty a pokračují hony na divoké kachny

Myslivec děti seznámí s tím co se děje v lese v listopadu:

- odlet posledních skřivanů, přilétá káně rousná
- ze stromů opadávají zbylé listí, nastává období vegetačního klidu, pro zvěř nastává období nouze s omezenými zdroji potravy
- koncem listopadu začíná období chrutí divokých prasat, hranostajové přebarvují do bílého šatu

- myslivci začínají s intenzivním příkrmováním zvěře, staví zásypy pro koroptve, v bažantnicích soustřeďují bažanty intenzivním krmením
- začíná období společných lovů, zejména na černou zvěř, pokračuje odstřel jelení zvěře, daňků, holé srncí, muflonů a společné hony na bažanty a zajíce

Myslivec děti seznámí co se děje v prosinci:

- lesní zvěř ze svých úkrytů vylézá pouze za potravou
- myslivci intenzivně pečují o zvěř, končí se společnými hony, pokračují v odstřelu holé zvěře, loví zvěř černou a škodnou, zajišťují příkrmování zvěře

Myslivec si domluví schůzku s dětmi v lese, kam přinesou sesbírané plody pro zvěř, pozorují zvěř u seníků, zásypů, krmítek. Vše co si ve třídě řekli, prakticky vyzkoušejí.

Děti své zážitky mohou namalovat a zaslat k soutěži vyhlášené KPK ČMMJ Praha

Jarní návštěva může probíhat v měsíci březnu, dubnu, květnu.

Myslivec děti seznámí s tím, co se děje v lese v jarním období:

- již v únoru začínají ptáci zpívat, odlétají havrani
- kvete líska obecná, vrba jíva, jilm, olše lepkavá
- srncům rostou parůžky, jeleni parohy shazují, v teplejších oblastech začíná honcování zajíců a párování koroptví, začíná kaňkování vyder a rysů, probíhá říje vlků a kaňkování lišek, začíná jarní tah sluk, tok bažantů a objevují se první mláďata zvěře, jezevec se probouzí ze zimního spánku
- myslivci loví lišky a selata černé zvěře individuálním způsobem lovu
- myslivci zvýšenou pozornost věnují kvalitě krmení a věnují se sčítání stavů zvěře

Myslivec děti seznámí s tím, co se děje v lese v dubnu:

- přilétá čáp bílý, kukačka obecná a rorýsové
- kvetou lesní dřeviny (břízy, javory a habr), objevují se violky, žluté květy blatouchů, kvetou prvosenky
- probíhá tok jeřábka, tetřívka a tetřeva, samice ptáků sedí na vejcích, zvěř začíná přebarvovat a intenzivně se paství, srnci začínají označovat svá teritoria, muflonky rodí mláďata, srnci vytloukají paroží, daňci ho začínají shazovat
- myslivci se po zimě soustřeďují na vyčištění a desinfekci okolí krmelců, začíná nový myslivecký rok, probíhá sčítání zvěře, myslivci řeší hlášené škody zvěří na zemědělských a lesních porostech, loví se pouze celoročně nehájená zvěř, liška obecná a černá zvěř do dvou let

Myslivec děti seznámí s tím, co se děje v květnu:

- v lesích kvetou modré květy pomněnky, bílé zvonky konvalinek, bledule, dozrávají plody osiky a jilmu, rozkvétají další lesní dřeviny (buk lesní, smrk ztepilý, dub, akát, jírovec maďal)
- přilétá křepelka a ťuhák obecný

- spárkatá zvěř koncem května začíná klást mláďata, lze spatřit bachyně s malými selátky, objevují se druhé vrhy zajíců, srnčí zvěř mění srst ze zimní hnědošedé na letní, která má rezavý odstín
- myslivci v honitbě hájí klid, zvěř má v této době mláďata, začíná lov srnců, loví se při osamělých lovech, hlavně na čekané

Myslivcovo pozvání do jarní přírody, pozorování zvěře s mláďaty, rozpoznávání kvetoucí dřeviny. Zásady chování při návštěvách lesa.

4. ČERVEN – MĚSÍC MYSLIVOSTI, 1. 6. DEN DĚTÍ

Červen je období plné mláďat spárkaté i drobné zvěře, srny a laně kojí mláďata, jsou vidět zajíčci z druhých vrhů, bažantům a koroptvím odrůstají kuřata, bachyně vodí selata, většina pěvců vyvádí první mláďata. Kvetou lípy, jeřáby, bez černý a začínají dozrávat lesní plody (borůvky a maliny, rostou houby). Myslivci připravují letninu (maliny, kopřivy) a suší seno, dbají na ochranu mláďat před toulavými psy a kočkami, loví srnce. V obcích a městech se Den dětí oslavuje v přírodě, na hřištích i ve škole.

Myslivec ve škole:

- seznamuje děti s mláďaty zvěře na obrázcích
- vysvětluje jak důležitý je klid při návštěvě lesa, opakuje zásady pobytu v přírodě
- připraví si test s obrázky na zařazování mláďat ke svým matkám, listy a kůry stromů na zařazování do párů
- použije zvukový záznam hlasů pěvců, děti poznávají
- pokud je v možnosti myslivce nebo školy střelba ze vzduchovky, seznamuje děti s bezpečností a správným zacházením se zbraní, následuje střelecká soutěž
- spolu s pedagogem provádí tyto aktivity na jednotlivých stanovištích

Myslivec v s dětmi v lese:

- procházka jarní přírodou
- seznamování s kvetoucími bylinami a dřevinami
- rozeznávání stop zvěře, pobytových stop
- ukázka odlívání stop
- zásady pobytu v přírodě
- otázky kladené během vycházky jsou na závěr odměněny

VÝZNAMNÉ DNY V ROCE TÝKAJÍCÍ SE PŘÍRODY

- 2. 2. Významný den mokřadů
- 18. 3. a 16. 9. Světový den „Uklidíme svět“
- 22. 3. Světový den vody
- 1. 4. Mezinárodní den ptactva
- 22. 4. Den Země
- 2. 5. Mezinárodní den ptačího zpěvu
- 24. 5. Evropský den parků
- 31. 5. Den otvírání studánek
- 1. 6. Den dětí, začíná měsíc myslivosti
- 5. 6. Světový den životního prostředí
- 17. 6. Světový den boje proti suchu a rozšiřování pouští
- 21. 6. Den květů
- 27. 6. Světový den rybářství
- 4. 10. Mezinárodní den ochrany zvířat
- 13. 11. Den stromu a dřeva
- 11. 12. Mezinárodní den hor
- 18. 12. Mezinárodní den stěhovavých ptáků
- 24. 12. Štědrý den, symbolická procházka honitbou, návštěva krmelců a zdobení stromků zvěři

Tyto významné dny může myslivec využít pro návštěvu školy nebo naopak děti ze školy pro návštěvu lesa, národních parků, stanic ochránců přírody.